

Prantsusmaa Keskonnafond

VIRU ALAMVESIKOND

Eesti territoorium jaguneb kolmeks vesikonnaks ja kaheksaks alamvesikonnaks. Viru alamvesikond hõlmab koos rannikumere ja Narva veehoidlaga 19% Eesti territooriumist.

Vesikonda kuulub 9 linna ja 29 valda üheksas maakonnas. Piirkonnas on tasased madalikud, ulatuslikud sood ja rabad, paeplatood ning karstialad. Peamine joogiveallikas on põhjavesi, vaid Narva linnas kasutatakse joogiveallikana Narva jõe vett.

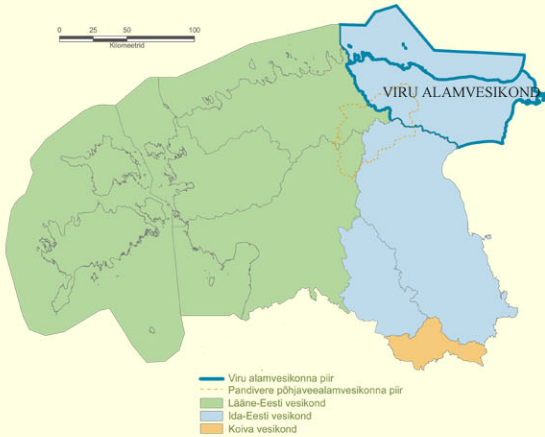
Viru alamvesikonnas on 215 jõge, oja ja kraavi. Suurim neist on Narva jõgi. 11 jõel on paisude näol kaladele 21 ületamatut ja 1 raskesti ületatav rändetõke. Osa jõgedest suubub Eesti suurimasse järve Peipsisse. Piirkonnas leidub väikejärvi, järvestikke, paisjärvi ning veehoidlaid. Viru alamvesikonnas

PÕLEVIKI KASUTAMISE MÕJU PINNAVEELE

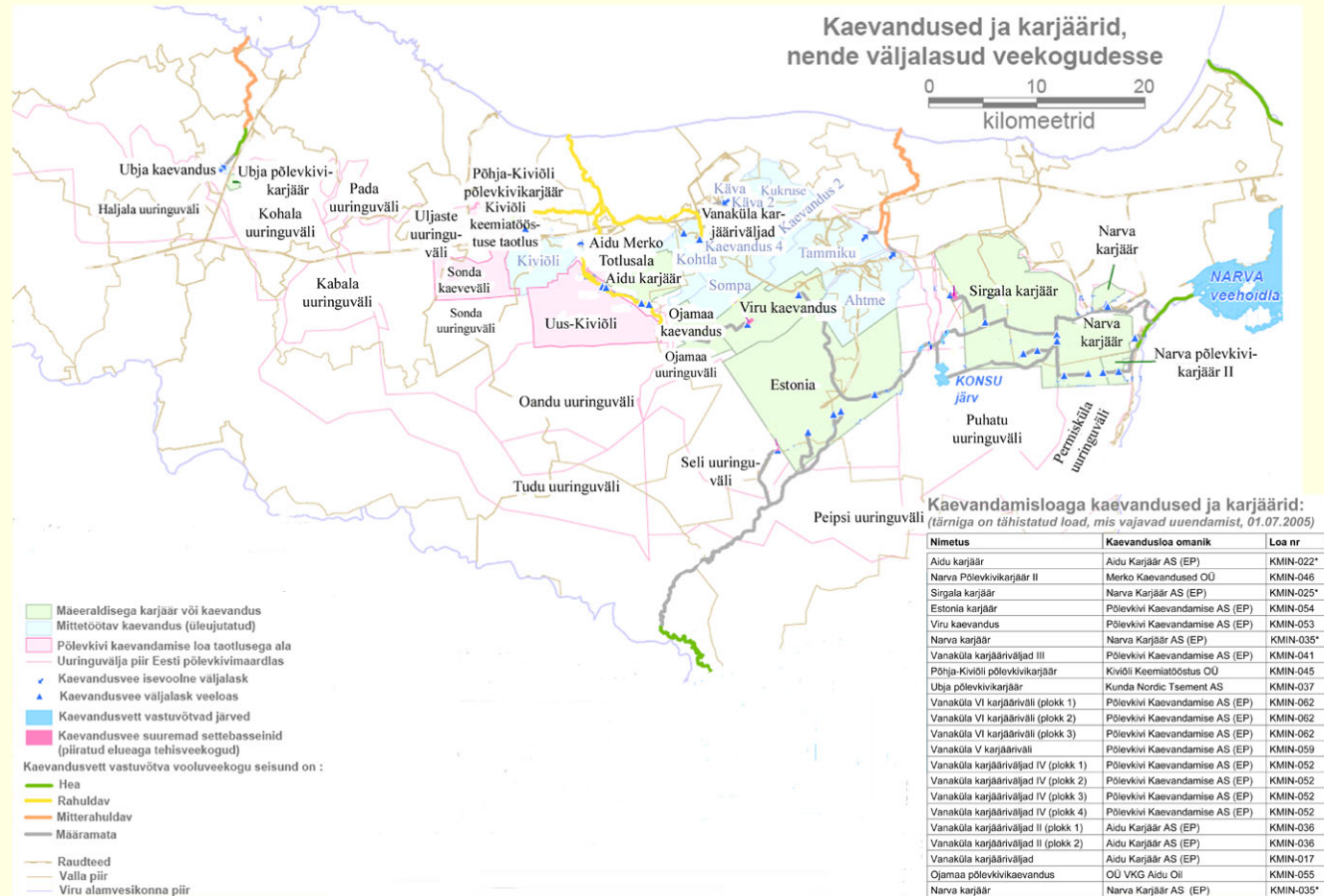
Põlevikivi kaevandamine ja kasutamine energeetilise toorainena on peamine survetegur veekeskkonnale alamvesikonnas.

Kaevandatud aladel on looduslikud veekogud likvideeritud ja asendatud tehiseveekogudega või tugevasti muudetud. Sealhulgas on tammidega tõkestatud kõik suuremad jõed. Purtsu jõgi ja tema lisajõed Erra ja Kohtla jõgi on reostunud põlevikiviõli tootmise tagajärjel.

Kaevandusvetest on mõjutatud 5 looduslikku järve, sealhulgas NATURA järveks olev Kurtna Nõmmejärv.

VIRU ALAMVESIKONNA VEEMAJANDUSKAVA

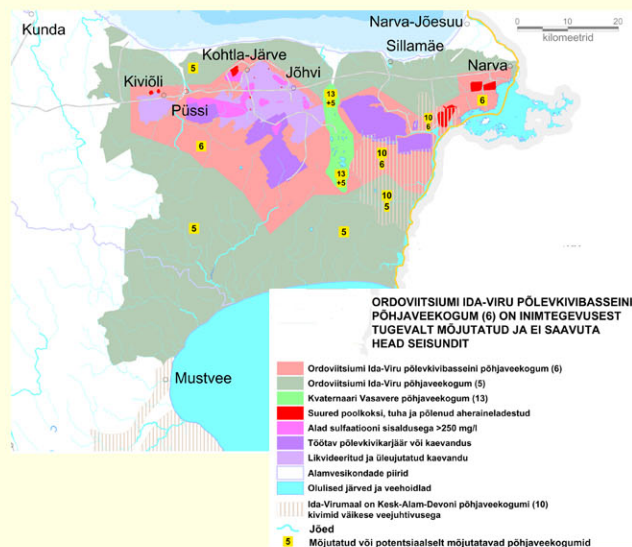
PÕHJAVEE SEISUND

Alamvesikonna põhjavee seisund on hea, Ida-Virumaa tööstus- toonis on põhjavee seisund halb.

Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini põhjaveekogumi halva seisundi põhjus on põlevkivikaevanduste kuivendamise ja suurte reostuskollete (põlevkivikeemiatööstus ja elektrijaamad) pikaajaline koosmõju. Sellel 1200 km² alal on põhjavesi joogiveeallikana perspektiivitu.

Töötavate kaevanduste veetaseme alandamiseks pumbatakse vett välja 34 pumplast, kokku 400 000-600 000 m³/d. Vee väljapumpamine praegu töötavates karjäärides ja kaevandustes enamasti aasta-tega kasvab. Põhjus on kogumispinna suurenemises ja vee juurdevoolus suletud kaevandustest.

Koos kaevanduste laienemisega suureneb rikutud põhjaveega ala. Negatiivne mõju levib ümbritsevatele põhjaveekihtidesse veetaseme alanemise näol ning pärast kaevanduste sulgemist võimalik reostuse laienemine. Kaevandusõõnsusi ja karjääripuistanguid täitva vee kvaliteet võib aja jooksul paraneda, kuid selle vee reostumist maapinnal olevatest reostuskolletest pole võimalik vältida.

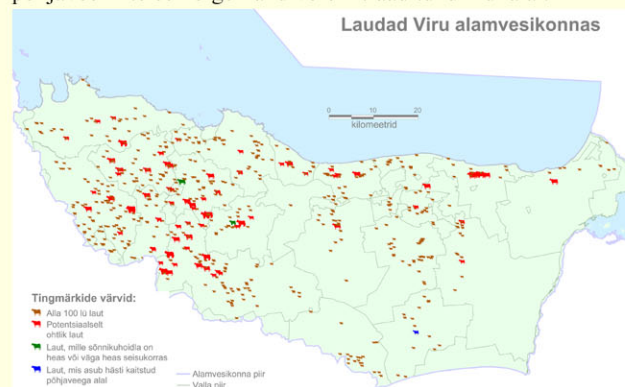

Põhjaveekogumi halva seisundi tõttu on rajatud keerukad veevarustussüsteemid ning inimesed on kolunud linnadesse ja asuladesse.

REOSTUSKOORMUS

Viru alamvesikonnas on **20 riikliku tähtsusega jääkreostuskollet**. Olulisema keskkonnamõjuga põhja- ja pinnaveele on Kohtla-Järve ja Kiviõli poolkoki ladestused ning Balti ja Eesti elektrijaama tuhaladestused.

Lääne-Viru maakond on Eesti keskmisest suurema **põllumajandusmaa** osatähtsusega, samuti on siin suurem loomade arv haritava maa hektari kohta. Loomad koondatakse suurfarmidesse, kus on probleemiks vedelsõnniku keskkonnoahutu kasutamine. Kasvab ka väetiste ja mürkkemikaalide kasutamine. See ohustab maapinnalähedasi põhjaveekihte eelkõige Pandivere nitraaditundlikul alal.

Ühisveevärgi teenustega varustatuse aste jääb Lääne-Virumaa 65-90% vahele, Ida-Virumaa aga 70-90%. Ligikaudu 90% Ida-Viru maakonna ühisveevärgisüsteemi veetarbijatest saavad nõuetele mittevastavat (eelkõige suur raudsisaldus), ent tervisele ohutut joogivett.

Viru alamvesikonnas on 156 **heitveeväljalasku**. Neist 142 suunatakse vooluveekogudesse ja 14 merre. Kõikides alamvesikonna asumites on kesine nii torustike, reoveepumplate kui ka puhastite seisund. Erandiks on piirkonnad, kus torustikud ja puhastid on äsja renoveeritud.

VEEKOGUDE SEISUND

Jõgede mitterahuldava seisundi peamiseks põhjuseks on ebapiisavalt puhastatud asulate (peamiselt fosfor) ja tööstuse heitveed (õli ja fenoolid) ning jõgede tõkestamine tammidega. Selja jõgi ja Pühajõgi on reostunud asulate heitvee mõjul.

Järvede halva seisundi põhjus on veetaseme alandamine ning kaevandusvete mõju.

Suurim reostuskoormus rannikumerre tuleb Venemaalt Neeva jõest.

MEETMEKAVA 2006-2014

Meetmekava kogumahuks on 2005 aastal hinnatud 4,5 miljardit krooni. Meetmekavast suure osa hõlmab veevarustuse ja kanalisatsioonirajatiste korrastamine arvutusliku kogumaksumusega 3 miljardit krooni ja jääkreostuse likvideerimine (0,5 miljardit krooni).

Meetmekava jaguneb järgmisteks meetmeteks:

- Lanikkonna nõuetekohase joogiveega varustamine
- Unkreostusallikate korrastamine
- Lajureostuse piiramine
- Põhja-vee kvaliteedi ja varude säilitamine
- Innaveekogude looduslähedase seisundi, veekvaliteedi ja varude tagamine
- Annikumere kaitse
- Eemajanduskava juhtimine ja korraldus